

2019. gada 14. oktobrī

SASKAŅOTS
Labklājības ministrijas izveidotās uzraudzības padomes sēdē
2019. gada 11. oktobrī

Metodoloģija bērnu ar uzvedības traucējumiem un saskarsmes grūtībām agresijas un vardarbības mazināšanai un sociālās iekļaušanas veicināšanai

Ievads

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija (turpmāk – VBTAI) ar Eiropas Sociālā fonda līdzekļu atbalstu no 2016.gada aprīļa līdz 2021.gada martam īsteno projektu Nr.9.2.1.3/16/I/001 “Atbalsta sistēmas pilnveide bērniem ar saskarsmes grūtībām, uzvedības traucējumiem un vardarbību ģimenē” (turpmāk – Projekts). Projekta mērķis ir pilnveidot atbalsta sistēmu bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem (turpmāk – bērniem ar uzvedības problēmām) un vardarbību ģimenē, paaugstinot speciālistu profesionalitāti un darba efektivitāti, kā arī nodrošināt sabiedrības izglītošanu par vardarbību.

Projektā paredzēts pilnveidot profesionālu atbalstu bērnam, bērna likumiskajiem pārstāvjiem un aprūpētājiem, kā arī speciālistiem, kuri sniedz atbalstu bērnam un ģimenei, izveidojot konsultatīvo punktu (kabinetu) un sniedzot konsultatīvo atbalstu.

Īstenojot Projekta mērķus un uzdevumus, konsultatīvā atbalsta sniegšanai izveidota Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Konsultatīvā nodaļa (turpmāk - KN). KN sniedz konsultatīvo atbalstu:

- bērniem ar uzvedības problēmām;
- valsts un pašvaldību speciālistiem darbam ar ģimenēm ar bērniem;
- bērnu ar uzvedības problēmām likumiskajiem pārstāvjiem vai aprūpētājiem.

Konsultatīvais atbalsts ietver klātienēs konsultāciju, atbalsta programmu bērnam ar uzvedības problēmām un rekomendācijas atbalsta sniedzējiem (bērna likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem) un speciālistiem). Konsultatīvā atbalsta ietvaros KN speciālisti:

- diagnosticē bērnus ar uzvedības problēmām;
- izstrādā atbalsta programmas bērniem ar uzvedības problēmām (1. pielikums);
- sagatavo rekomendācijas valsts un pašvaldību speciālistiem darbam ar ģimenēm ar bērniem;
- sagatavo rekomendācijas bērnu ar uzvedības problēmām likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem).

Pieteikšanās konsultatīvā atbalsta saņemšanai

Lai saņemtu konsultatīvo atbalstu, bērna ar uzvedības problēmām likumiskais pārstāvis (vecāks vai aizbildnis) iesniedz *iesniegumu* (1. pielikums) un aizpildītu *Sākotnējās novērtēšanas aptauju* (4. pielikums).

Lai saņemtu konsultatīvo atbalstu, bērna ar uzvedības problēmām, kurš ievietots audžuģimenē vai atrodas ārpusģimenes aprūpes iestādē, likumiskais pārstāvis (bāriņtiesas priekšsēdētājs vai ārpusģimenes aprūpes iestādes vadītājs) iesniedz *iesniegumu* (2. pielikums) un aizpildītu *Sākotnējās novērtēšanas aptauju* (4. pielikums).

Lai valsts un pašvaldību izglītības iestāžu speciālisti saņemtu konsultatīvo atbalstu, iestādes vadītājs iesniedz *iesniegumu* (3. pielikums) un aizpildītu *Sākotnējās novērtēšanas aptauju* (4. pielikums).

Iesniegumu un *Sākotnējās novērtēšanas aptauju* var iesniegt personīgi, nosūtot pa pastu, vai, atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu, nosūtot uz e-pastu: konsultativaiscentrs@bti.gov.lv elektroniska dokumenta formā.

Saņemto iesniegumu izvērtēšana un lēmuma pieņemšana VBTAI KN

Pēc *Iesnieguma* un aizpildītas *Sākotnējās novērtēšanas aptaujas* saņemšanas, KN speciālisti multidisciplinārā komandā izvērtē nepieciešamību izstrādāt atbalsta programmu bērnam ar uzvedības problēmām un sniegt konsultatīvo atbalstu speciālistiem un bērnu ar uzvedības problēmām likumiskajiem pārstāvjiem vai aprūpētājiem.

Konsultatīvās nodaļas speciālisti izstrādā *atbalsta programmas* bērniem, kuru:

- uzvedība vai saskarsme ir būtiski atšķirīga no viņa vecuma bērnu uzvedības;
- uzvedības vai saskarsmes problēmas izpaužas vairākās, atšķirīgās dzīves vidēs;
- uzvedības vai saskarsmes problēmas, salīdzinot ar citu viņa vecuma bērnu uzvedību līdzīgās situācijās, izpaužas biežāk;
- uzvedības vai saskarsmes problēmas atkārtoti izpaužas ilgākā laika posmā;
- uzvedības vai saskarsmes problēmas apgrūtina attīstību, piemēram, jaunu zināšanu un prasmju apgūšanu, mācības skolā u.c.;
- uzvedības vai saskarsmes problēmas apgrūtina iekļaušanos sabiedrībā, piemēram, rada sadarbības un komunikācijas grūtības ar vienaudžiem vai pieaugušajiem u.c.;
- uzvedības vai saskarsmes problēmas neizdodas koriģēt, mainot pieeju bērnam un izmantojot dažādas disciplinēšanas metodes.

Ja bērna uzvedība neatbilst augstākminētajiem kritērijiem, KN speciālisti sniedz iesnieguma iesniedzējam atbildi, kurā pamato atteikumu organizēt klātienes konsultāciju un izstrādāt atbalsta programmu, un sniedz ieteikumus turpmākai rīcībai.

Ja bērna uzvedība atbilst kritērijiem, KN sociālais darbinieks sazinās ar iesnieguma iesniedzēju, vienojas par turpmāko sadarbību, klātienes konsultācijas datumu un laiku, un sagatavo rakstisku atbildi uz iesniegumu.

Ja nepieciešams, laikā līdz klātienes konsultācijai, KN speciālisti iesaka iesnieguma iesniedzējam veikt strukturētu bērna uzvedības novērošanu, izmantojot *Bērna uzvedības problēmu novērošanas veidlapu* (5. pielikums)

Ja iesnieguma iesniedzējs ir bērna vecāks (aizbildnis) vai bāriņtiesas priekšsēdētājs, KN speciālisti informē pašvaldības sociālo dienestu par bērnu, kuram tiks izstrādāta atbalsta

programma, un lūdz sniegt informāciju par situāciju bērna ģimenē (audžuģimenē) un informēt par sociālo darbinieku, kurš iesaistīsies atbalsta programmas īstenošanā savas kompetences ietvaros.

Ja bērns apmeklē izglītības iestādi, KN speciālisti sazinās ar izglītības iestādi un lūdz mērķtiecīgi novērot bērna uzvedību, izmantojot *Bērna uzvedības problēmu novērošanas veidlapu* (5. pielikums), un sniegt citu atbalsta programmas izstrādāšanai nepieciešamo informāciju par bērna uzvedību.

Ja nepieciešams, KN speciālisti vēršas citās sadarbības tīkla institūcijās.

Ja no sadarbības tīkla partneriem saņemtā informācija ir pietiekama konsultatīvā atbalsta sniegšanai un atbalsta programmas izstrādāšanai, KN speciālisti var pieņemt lēmumu izstrādāt atbalsta programmu un sniegt konsultatīvo atbalstu speciālistiem un bērna likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem), pamatojoties uz saņemto dokumentu analīzi un neveicot bērna atkārtotu uzvedības problēmu diagnostiku VBTAI KN.

Klātienes konsultācija VBTAI KN

Klātienes konsultācijas mērķis ir atbalsta programmas izstrādāšana bērnam ar uzvedības problēmām un konsultatīvais atbalsts speciālistiem un bērna likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem).

Klātienes konsultācijā piedalās:

- bērns un vismaz viens bērna vecāks (likumiskais pārstāvis (aprūpētājs)), ja iesnieguma iesniedzējs ir bērna vecāks vai aizbildnis;
- bērns un audžuģimene (bāriņtiesa kā bērna likumiskais pārstāvis);
- bērns un bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādes pārstāvis (iestādes vadītājs kā bērna likumiskais pārstāvis);
- valsts un pašvaldības iestāžu speciālisti.

Ja nepieciešams, KN speciālisti un iesnieguma iesniedzējs var vienoties par citu sadarbības tīkla dalībnieku, institūciju (izglītības iestādes, pašvaldības sociālā dienesta u.c.) pārstāvju vai speciālistu piedalīšanos klātienes konsultācijā.

Pirms klātienes konsultācijas KN speciālisti multidisciplinārā komandā izvērtē saņemto informāciju un vienojas par speciālistiem, kuri piedalīsies klātienes konsultācijā, un par konsultācijas norisi.

Ierodoties Konsultatīvajā nodaļā, KN speciālists sagaida bērnu un vecāku (bērna likumisko pārstāvi (aprūpētāju)) un pavada uz konsultāciju telpu.

Plānotais konsultācijas ilgums ir 3 stundas, t.sk. pārtraukumi bērna atpūtai.

Konsultācijas laikā KN speciālistu komanda ērtā un draudzīgā vidē iedrošinošās kopīgās un individuālās sarunās ar bērnu un bērna likumisko pārstāvi (aprūpētāju) noskaidro bērna uzvedības problēmu cēloņus, palīdz apzināties bērna resursus (potenciālu) un tā pilnveides iespējas, veic bērna uzvedības novērošanu, veicina vecāku (aprūpētāju) un bērna sadarbību un pārrunā vecāku (aprūpētāju) un atbalsta sniegšanā iesaistīto speciālistu sadarbības iespējas bērna izglītības iestādē, nepieciešamības gadījumā – pašvaldības sociālajā dienestā.

Konsultācijas noslēgumā speciālisti iepazīstina bērna likumiskos pārstāvjus (aprūpētājus) ar būtiskākajiem secinājumiem un izskaidro svarīgākos atbalsta programmā iekļautos uzdevumus.

Pirms konsultācijas noslēguma sarunas ar bērna likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem) KN speciālisti organizē speciālistu apspriedi multidisciplinārā komandā. Speciālistu apspriedē aicina piedalīties pašvaldības Sociālā dienesta darbinieku.

Konsultācijas noslēguma sarunā KN sociālais darbinieks ar bērna likumisko pārstāvi (aprūpētāju) vienojas par turpmāko sadarbību.

Atbalsta programmas izstrādāšana bērnam ar uzvedības problēmām

Pēc klātienes konsultācijas KN speciālisti multidisciplinārā komandā apkopo un analizē informāciju, izstrādā secinājumus un *Atbalsta programmu*.

KN speciālisti *Atbalsta programmā* ietver strukturētas rekomendācijas bērna likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem) un speciālistiem, kas iesaistīti atbalsta programmas īstenošanā, ievērojot 6. pielikumā norādīto struktūru. Sniedzot konsultatīvo atbalstu izglītības iestāžu speciālistiem, KN speciālisti izstrādā *Atbalsta programmu*, ievērojot 8. pielikumā norādīto struktūru.

KN speciālisti nosūta *Atbalsta programmu* pilnā apjomā (6. pielikums) bērna vecākiem (likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem)) un pašvaldības Sociālajam dienestam. *Atbalsta programma* var saturēt sensitīvu informāciju par bērnu, tādēļ pārējiem bērna vecāku (likumisko pārstāvju) sadarbības partneriem, piem., izglītības iestādēm, KN speciālisti nosūta atbilstošās *Rekomendācijas atbalsta programmas Nr. xxx īstenošanai* (7. pielikums).

KN speciālisti izstrādā un nosūta *Atbalsta programmu* (vai atbilstošās atbalsta programmas sadaļas) 5 darba dienu laikā pēc klātienes konsultācijas.

Atbalsta programmā (6., 7. un 8. pielikums) ietvertās Rekomendācijas paredzēts īstenot arī pēc *Atbalsta programmas*.

Metodes, ar kuru palīdzību VBTAI KN speciālisti diagnosticē uzvedības problēmas un to cēloņus

KN speciālisti strādā multiprofesionālā komandā. Konsultatīvās nodaļas sastāvā ietilpst sociālie darbinieki, klīniskie psihologi, speciālie pedagogi, psihiatri un atkarību profilakses speciālists. Konsultatīvo nodaļu vada Konsultatīvās nodaļas vadītājs.

Katrs KN speciālists savā darbībā izmanto atšķirīgas, sava profesionālās darbības mērķa sasniegšanai piemērotas metodes.

KN speciālisti precizē atbalsta sistēmas bērniem ar saskarsmes grūtībām un uzvedības traucējumiem, viņu likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem), valsts un pašvaldību speciālistiem darbam ar ģimenēm ar bērniem izstrādes un ieviešanas metodoloģiju atbilstoši tās aprobēšanas pieredzei.

KN sociālais darbinieks (gadījuma vadītājs) definē problēmu, sadarbības mērķi un uzdevumus, apzina ģimenes un pašvaldības resursus, izveido starpprofesionālu komandu KN un plāno sadarbību ar nepieciešamajiem speciālistiem bērnu dzīvesvietas pašvaldībā.

KN sociālais darbinieks (gadījuma vadītājs) uzvedības traucējumu un to cēloņu diagnosticēšanā izmanto sekojošas metodes:

- ienākošo dokumentu (iesniegums, iesnieguma pielikums, bāriņtiesas lēmumi, psihologa atzinums, sociālā pakalpojuma sniedzēja atzinums, sociālā dienesta vēstule, u.tml.) analīze, telefonsaruna;
- sociālā gadījuma apspriede multidisciplinārā komandā;

- intervija ar bērna vecākiem vai citiem likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem);
- telefonintervija ar bērna ģimenes locekļiem;
- telefonintervija ar sociālo darbinieku;
- genogramma;
- ekokarte;
- konsultēšana;
- novērošana;
- projektīvās metodes;
- informācijas apkopošana un analīze, secinājumu un rekomendāciju izstrādāšana multidisciplinārā komandā.

KN klīniskais psihologs izvērtē bērna psihoemocionālo stāvokli, nosaka iespējamās uzvedības cēloņus, likumsakarības un sniedz ieteikumus atbalsta programmas izstrādei.

KN psihologs (klīniskais psihologs) uzvedības traucējumu un to cēloņu diagnosticēšanā izmanto sekojošas metodes:

- dokumentu analīze;
- sociālā gadījuma apspriede multidisciplinārā komandā;
- novērošana;
- daļēji strukturēta intervija;
- projektīvās metodes (piem., zīmējumi, stāstījumi, nepabeigti teikumi, asociatīvie attēli, sižetiskās rotaļas, spēļu elementi”, FAST, Lušēra tests u.c.);
- metodes intelekta un kognitīvo spēju izpētei (WISC-IV, WJ kognitīvo spēju tests, Ravena matricas, MFAD, “Liekā priekšmeta izslēgšana”, “Priekšmetu klasifikācija”, piktogrammas u.c.);
- metodes mācīšanās traucējumu izvērtēšanai (LMST-II, N. Razgailas “Uzdevumu krājums pirmsskolas vecuma bērnu zināšanu un prasmju apguves līmeņa novērtēšanai”);
- metodes adaptīvo prasmju un sociālās funkcionēšanas izvērtēšanai (ABAS-II u.c.);
- metodes emocionālās sfēras un uzvedības izvērtēšanai (ASEBA, CTQ, TSCC, CDI u.c.);
- personības izpētes metodes (MMPI, 16PF personības faktora tests, Šmišeka-Leonharda rakstura akcentuāciju tests u.c.)
- informācijas apkopošana un analīze, secinājumu un rekomendāciju izstrādāšana multidisciplinārā komandā.

KN psihiatrs veic bērna psihisko traucējumu diagnostiku, izglīto bērna vecākus/likumiskos pārstāvjus, aprūpētājus un speciālistus par psihiskas veselības jautājumiem un sniedz ieteikumus atbalsta programmas izstrādei.

KN psihiatrs uzvedības traucējumu un to cēloņu diagnosticēšanā izmanto sekojošās metodes:

- dokumentu analīze;
- sociālā gadījuma apspriede multidisciplinārā komandā;
- bērna un pusaudža mentālā stāvokļa izmeklēšana (Andrēziņa, 2010), izmantojot aprakstošo interviju (pēc 10. Starptautisko slimību klasifikatora) un psihodinamiskās intervijas (McWilliams, 1994) elementus;

- ģimenes sistēmas izpēte, balstoties uz dokumentu analīzē un klātienē intervijā ar bērnu un bērna vecākiem vai citiem likumiskajiem pārstāvjiem (aprūpētājiem) iegūto informāciju;
- individuālais konsultatīvais darbs ar bērnu un viņa ģimeni, atbalsta un padomu sniegšana, pozitīvu emociju veicināšana, izglītošana par psihisku un uzvedības traucējumu iemesliem un profilaksi (psihoedukācija);
- konstatētās psihiskas un uzvedības problēmas apraksts un atzinums par psihiatra konsultācijas nepieciešamību (psihiatra konsultācijas laikā slimības diagnoze netiek izlikta);
- informācijas apkopošana un analīze, secinājumu un rekomendāciju izstrādāšana multidisciplinārā komandā.

KN atkarību profilakses speciālists identificē bīstamu vai problemātisku atkarību izraisošo vielu lietošanu, iesaka risinājumus un nepieciešamo palīdzības veidu un sniedz ieteikumus atbalsta programmas izstrādei.

KN atkarību profilakses speciālists uzvedības traucējumu un to cēloņu diagnosticēšanā izmanto sekojošās metodes:

- dokumentu analīze;
- sociālā gadījuma apspriede multidisciplinārā komandā;
- atkarību problēmas diagnostika, kuras pamatā ir 10. Starptautisko Statistisko slimību klasifikators (SSK-10, PVO, 1992);
- konstatētās atkarību problēmas apraksts un atzinums par ārsta - narkologa konsultācijas nepieciešamību (atkarību profilakses speciālista konsultācijas laikā slimības diagnoze netiek izlikta);
- starptautiski atzīts alkohola traucējumu identifikācijas tests (AUDIT) alkohola problēmu precīzākai identifikācijai (metodi var izmantot arī personas bez medicīniskās izglītības, pieejama pašdiagnotikai internetā: http://www.esibrivs.lv/lv/tests/identifikācijas_tests);
- indikatīvā selektīvā profilakse - uz klientu orientēta darba taktika, kuras laikā tiek veikta īso intervenci, lai motivētu klientu problēmas risināšanai;
- agrīna riska faktoru apzināšana un ieviešana krīzes situācijās, lai savlaicīgi novērstu problēmas;
- indikatīvā profilakse, kuras mērķa grupa ir bērni, kuri jau agrīnā vecumā ir tendēti uz eksperimentēšanu ar psihoaktīvajām vielām un bērni, kuriem piemīt noteiktas pazīmes (piem., uzvedības traucējumi, palielināta agresivitāte, uzmanības deficīta sindroms u.c.), kuru esamība var norādīt uz iespējamo tendenci lietot narkotiskās vielas nākotnē;
- īsā interence (motivējošā intervēšana (Miller, Rollnick, 1991)), īpaša, uz klienta pieņemšanu balstīta īstermiņa konsultēšanas tehnika, kas izstrādāta kā palīdzības paņēmiens uzvedības izmaiņai;
- informācijas apkopošana un analīze, secinājumu un rekomendāciju izstrādāšana multidisciplinārā komandā.

KN speciālais pedagogs izvērtē skolēnu mācīšanās grūtības, iesaka iespējamās palīdzības veidus un/vai pielāgojumus un sniedz ieteikumus atbalsta programmas izstrādei.

KN speciālais pedagogs uzvedības traucējumu un to cēloņu diagnosticēšanā izmanto sekojošās metodes:

- sākotnējās informācijas par bērnu izpēte,
- izglītības iestādes iesniegtās dokumentācijas izpēte;

- dokumentu analīze;
- sociālā gadījuma apspriede multidisciplinārā komandā;
- valodas attīstības, lasītprasmes pārbaude;
- aritmētisko prasmju un matemātikas zināšanu pārbaude;
- priekšstatu par apkārtējo vidi pārbaude;
- orientēšanās telpā un plaknē pārbaude;
- sīkās motorika, rakstītprasmes pārbaude;
- novērojumi izpētes laikā;
- darbības, mācību darbības raksturojums (rotaļdarbības, praktiskā darbība, motivācija, organizācijas spējas u.c.);
- informācijas apkopošana un analīze, secinājumu un rekomendāciju izstrādāšana multidisciplinārā komandā.

Metodiskais atbalsts atbalsta programmu un rekomendāciju īstenošanā, progressa un efektivitātes novērtēšana

Atbalsta programmas darbības laiks ir 3 (trīs) mēneši.

Atbalsta programmas darbības laikā KN speciālisti sniedz metodisko atbalstu atbalsta programmas īstenošanā, t.sk.

- nodrošina nepieciešamās konsultācijas bērna likumiskajam pārstāvim (aprūpētājam) un metodisko atbalstu programmas īstenošanā iesaistītajiem sadarbības tīkla speciālistiem;
- nepieciešamības gadījumā, pamatojoties uz saņemto informāciju, izvērtē nepieciešamību organizēt starpinstitūciju sanākumi bērna dzīvesvietas pašvaldībā, pieaicinot bērna likumisko pārstāvi (aprūpētāju), un piedalīties tajā vai aicināt uz tikšanos Konsultatīvajā nodaļā atbalsta programmas realizācijā iesaistītos sadarbības tīkla pārstāvjus.

Atbalsta programmas noslēgumā (3 mēnešus pēc atbalsta programmas izstrādes), KN speciālisti sazinās ar atbalsta sniedzējiem, lai kopīgi izvērtētu atbalsta programmas īstenošanu un precizētu rekomendācijas turpmākajam darbam pēc atbalsta programmas.

Lai izvērtētu sniegto rekomendāciju lietderību, 6 mēnešu laikā pēc atbalsta programmas izstrādāšanas KN speciālisti īsteno atbalsta sniedzēju aptauju.

Pielikumā:

1. Veidlapas “Vecāka (aizbildņa) iesniegums” paraugs uz 1 lpp.
2. Veidlapas “Bāriņtiesas priekšsēdētāja (bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādes vadītāja) iesniegums” paraugs uz 1 lpp.
3. Veidlapas “Izglītības iestādes vadītāja iesniegums” paraugs uz 1 lpp.
4. Veidlapas “Sākotnēja novērtēšanas aptauja” paraugs uz 1 lpp.
5. Veidlapas “Bērna uzvedības problēmu novērošanas veidlapa” paraugs uz 2 lpp.
6. Veidlapas “Atbalsta programma” paraugs uz 4 lpp.
7. Veidlapas “Rekomendācijas atbalsta programmas īstenošanai” paraugs uz 3 lpp.
8. Veidlapas “Atbalsta programma”, sniedzot konsultatīvo atbalstu speciālistiem, paraugs uz 3 lpp.

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas
Konsultatīvajai nodaļai
Ventspils ielā 53, Rīgā, LV – 1002
Bērna likumiskā pārstāvja

vecāka aizbildņa _____
(vārds, uzvārds)

(dzīvesvietas adrese)

(tālruna Nr.) _____
(e-pasta adrese)

iesniegums.

Lūdzu sniegt konsultāciju un izstrādāt atbalsta programmu

(bērna vārds, uzvārds)

--	--	--	--	--	--	--	--

 -

--	--	--	--	--	--	--	--

(personas kods)

(deklarētās dzīvesvietas adrese)

(faktiskās dzīvesvietas adrese)

(izglītības iestāde) _____
(klase, kurss, grupa)

Pielikumā: aizpildīta „Sākotnējās novērtēšanas aptauja”.

Jūsu personas datu (vārds, uzvārds, kontaktinformācija un cita informācija, ko Jūs sniedziet savā dokumentā) apstrādes mērķis - nodrošināt Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas kompetencē esoša jautājuma, ko Jūs minat savā dokumentā, izskatīšanu. Nepieciešamības gadījumā var tikt iegūta informācija no citām sistēmām, lai izskatītu Jūsu jautājumu.

Personas datu saņēmēji - Valsts Bērnu Tiesību aizsardzības inspekcijas un/vai valsts pārvaldes iestādes un/vai struktūrvienības, kuru kompetencē ietilpst saņemtā dokumenta izskatīšana.

Tiesiskais pamats Jūsu personas datu apstrādei ir pārzinim tiesību aktos noteikto juridisko pienākumu izpilde, kā arī Iesniegumu likuma 2. panta pirmā daļa.

Jūsu personas dati tiks glabāti atbilstoši Arhīva likumam.

Informējam, ka Jums kā datu subjektam ir tiesības:

1.pieprasīt pārzinim piekļūt Jūsu kā datu subjekta apstrādātajiem personas datiem, lūgt neprecīzo personas datu labošanu vai dzēšanu, iesniedzot pamatojumu Jūsu lūgumam, likumā noteiktajos gadījumos lūgt Jūsu personas datu apstrādes ierobežošanu, kā arī iebilst pret apstrādi;

2. iesniegt sūdzību par nelikumīgu Jūsu personas datu apstrādi Datu valsts inspekcijā. Sīkāka informācija: http://www.bti.gov.lv/lat/normativie_akti/ieksejie_normativie_akti/?doc=5375&page=

Datums _____

Paraksts _____

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas
Konsultatīvajai nodaļai
Ventspils ielā 53, Rīgā, LV – 1002

_____ (bērnu ārpusģimenes aprūpes iestādes vai bāriņtiesas nosaukums)

_____ (vadītāja amats)

_____ (vārds uzvārds)

_____ (tālruna Nr.)

_____ (e-pasta adrese)

iesniegums.

Lūdzu sniegt konsultāciju un izstrādāt atbalsta programmu

_____ (bērna vārds, uzvārds)

								-								
--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

_____ (personas kods)

_____ (deklarētās dzīvesvietas adrese)

_____ (faktiskās dzīvesvietas adrese)

_____ (izglītības iestāde)

_____ (klase, kurss, grupa)

Pielikumā: aizpildīta „Sākotnējās novērtēšanas aptauja”.

Jūsu personas datu (vārds, uzvārds, kontaktinformācija un cita informācija, ko Jūs sniedziet savā dokumentā) apstrādes mērķis - nodrošināt Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas kompetencē esoša jautājuma, ko Jūs minat savā dokumentā, izskatīšanu. Nepieciešamības gadījumā var tikt iegūta informācija no citām sistēmām, lai izskatītu Jūsu jautājumu.

Personas datu saņēmēji - Valsts Bērnu Tiesību aizsardzības inspekcijas un/vai valsts pārvaldes iestādes un/vai struktūrvienības, kuru kompetencē ietilpst saņemtā dokumenta izskatīšana.

Tiesiskais pamats Jūsu personas datu apstrādei ir pārzinim tiesību aktos noteikto juridisko pienākumu izpilde, kā arī Iesniegumu likuma 2. panta pirmā daļa.

Jūsu personas dati tiks glabāti atbilstoši Arhīva likumam.

Informējam, ka Jums kā datu subjektam ir tiesības:

1.pieprasīt pārzinim piekļūt Jūsu kā datu subjekta apstrādājamiem personas datiem, lūgt neprecīzo personas datu labošanu vai dzēšanu, iesniedzot pamatojumu Jūsu lūgumam, likumā noteiktajos gadījumos lūgt Jūsu personas datu apstrādes ierobežošanu, kā arī iebilst pret apstrādi;

2. iesniegt sūdzību par nelikumīgu Jūsu personas datu apstrādi Datu valsts inspekcijā. Sīkāka informācija: http://www.bti.gov.lv/lat/normativie_akti/ieksejie_normativie_akti/?doc=5375&page=

Datums _____

Paraksts _____

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas
Konsultatīvajai nodaļai
Ventpils ielā 53, Rīgā, LV – 1002

(izglītības iestādes nosaukums)																																									
(vadītāja amats)	(vārds uzvārds)																																								
(tālruņa Nr.)	(e-pasta adrese)																																								
iesniegums.																																									
Lūdzu sniegt konsultatīvo atbalstu izglītības iestādes speciālistiem un izstrādāt atbalsta programmu																																									
(bērna vārds, uzvārds)	<table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table> - <table border="1"> <tr> <td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td> </tr> </table> (personas kods)																																								
(deklarētās dzīvesvietas adrese)																																									
(faktiskās dzīvesvietas adrese)																																									
(izglītības iestāde)	(klase, kurss, grupa)																																								

Pielikumā: aizpildīta „Sākotnējās novērtēšanas aptauja”.

Jūsu personas datu (vārds, uzvārds, kontaktinformācija un cita informācija, ko Jūs sniedziet savā dokumentā) apstrādes mērķis - nodrošināt Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas kompetencē esoša jautājuma, ko Jūs minat savā dokumentā, izskatīšanu. Nepieciešamības gadījumā var tikt iegūta informācija no citām sistēmām, lai izskatītu Jūsu jautājumu.

Personas datu saņēmēji - Valsts Bērnu Tiesību aizsardzības inspekcijas un/vai valsts pārvaldes iestādes un/vai struktūrvienības, kuru kompetencē ietilpst saņemtā dokumenta izskatīšana.

Tiesiskais pamats Jūsu personas datu apstrādei ir pārzinim tiesību aktos noteikto juridisko pienākumu izpilde, kā arī Iesniegumu likuma 2. panta pirmā daļa.

Jūsu personas dati tiks glabāti atbilstoši Arhīva likumam.

Informējam, ka Jums kā datu subjektam ir tiesības:

1. pieprasīt pārzinim piekļūt Jūsu kā datu subjekta apstrādātajiem personas datiem, lūgt neprecīzo personas datu labošanu vai dzēšanu, iesniedzot pamatojumu Jūsu lūgumam, likumā noteiktajos gadījumos lūgt Jūsu personas datu apstrādes ierobežošanu, kā arī iebilst pret apstrādi;

2. iesniegt sūdzību par nelikumīgu Jūsu personas datu apstrādi Datu valsts inspekcijā. Sīkāka informācija: http://www.bti.gov.lv/lat/normativie_akti/ieksejie_normativie_akti/?doc=5375&page=

Datums _____

Paraksts _____

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Konsultatīvā nodaļa
Sākotnējās novērtēšanas aptauja

Bērna vārds uzvārds _____ Bērna vecums _____
(pilni gadi)

Saziņas valoda ģimenē: latviešu krievu cita _____
(ierakstiet, kāda)

Bērns dzīvo kopā ar: _____

Īss bērna uzvedības problēmu apraksts: _____

Kurš pirmais pamanīja uzvedības problēmas: vecāki/likumiskais pārstāvis izglītības iestāde

cits _____
(lūdzu, ierakstiet, speciālistiem norādiet specialitāti)

Kāds bija bērna vecums, kad pirmreizēji tika konstatētas uzvedības problēmas: _____

Cik bieži atkārtojas bērna uzvedības problēmas (atzīmēt tikai vienu atbildi):

biežāk kā reizi mēnesī biežāk kā reizi nedēļā 2 - 3 reizes nedēļā katru dienu

vairākas reizes dienā cita atbilde _____
(lūdzu, precizējiet atbildi)

Kur izpaužas uzvedības problēmas: izglītības iestādē mājās citur _____
(lūdzu, precizējiet atbildi)

Kādi faktori (vide, apstākļi, notikumi) visbiežāk izraisa bērna uzvedības problēmas: _____

Kādas darbības, pasākumi jau veikti bērna uzvedības problēmu mazināšanai: _____

Atkarību izraisīto vielu lietošanas pieredze: _____

(smēķēšana, alkohols u.c. un/vai citas atkarības (datorspēļu atkarība, azartspēles))

Bērnu uzvedības problēmu jautājumā jau konsultēja: psihologs sociālais pedagogs

psihoterapeits sociālais darbinieks bāriņtiesas pārstāvis policijas pārstāvis

pedagoģiski medicīniskajā komisijā ārsts _____ cits _____
(norādiet specialitāti) (norādiet specialitāti)

Bērna stiprās pusēs: _____

(rakstura īpašības, mācību sasniegumi, vaļasprieki, intereses u.c.)

(aizpilda Konsultatīvās nodaļas speciālists)

Ir pamats aicināt uz klātienes konsultāciju Nav pamata aicināt uz klātienes konsultāciju

Konsultatīvās nodaļas speciālista papildus sniegtā informācija _____

Konsultatīvās nodaļas speciālista paraksts: _____

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Konsultatīvās nodaļas
Bērna uzvedības problēmu novērošanas veidlapa

Lūdzam aprakstīt bērna uzvedības problēmu izpausmes (piemēram, bērns sit citam bērnam - cik bieži, kuram bērnam, kādos gadījumos, ko panāk ar savu rīcību, kā reaģē uz aizrādījumu).

Bērna vārds, uzvārds

Dzimšanas datums

Novērošanas datums, nedēļas diena

Laiks, kad tika novērotas bērna uzvedības problēmas:

- Rīta cēliens
- Pusdienas laiks
- Pēcpusdiena
- Visa diena

Bērna uzvedības problēmas apraksts (konkrēta epizode, bērna rīcība):

Kāpēc, Jūsprāt, bērnam ir šādas uzvedības problēmas?

Kā Jūs rīkojāties šajā situācijā:

Kā bērns reaģēja uz Jūsu rīcību:

Kādu rezultātu bērns panāca ar savu uzvedību:

Bērna uzvedības problēmu novērtējums (no 1 līdz 4, kur ar „1” apzīmē – minimāli, ar „4” - pilnīgi neizturami, absolūti neciešami).

Lūdzam atzīmējiet, Jūsprāt, atbilstošo vērtējumu: 1, 2, 3, 4.

Papildus informācija

Novērotāja saistība ar bērnu (piem., māte, skolotājs, aizbildnis u.tml.): _____

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija

KONSULTATĪVĀ NODAĻA

Ventspils iela 53, Rīga, LV-1002, tālr. 67359129, fakss 67359151, e-pasts konsultativaiscentrs@bti.gov.lv, www.bti.gov.lv

Rīgā

Atbalsta programma Nr. xxx

Atbalsta programma izstrādāta

Bērna vārds, uzvārds (dzimis.12.12.2012)

Saņemtie dokumenti:

- 1.
- 2.
- 3.

Konsultācijas datums: __.__.201__

Konsultācijas veids:

- klātienes konsultācija
- neklātienes konsultācija
- konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu speciālistiem

Programmas sagatavošanas datums: __.__.201__

Programmas darbības periods: __.__.201__.- __.__.201__

Bērna vecāku (likumisko pārstāvju) sadarbības partneri atbalsta programmas īstenošanā:

1. ___ domes Sociālais dienests, adrese

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Sociālais darbinieks	Vārds Uzvārds	12345678	epasts@epasts.lv

2. ___ skola, adrese

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Direktore	Vārds Uzvārds	12345678	epasts@epasts.lv

Konsultatīvās nodaļas speciālisti, kuri konsultēja bērnu un izstrādāja atbalsta programmu:

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Sociālais darbinieks			
Psihologs			
Speciālais pedagogs			
Psihiatrs			
Atkarību profilakses speciālists			

- Atbalsta programma ietver *Atbalsta programmas īstenošanas plānu* un izvērstas *Rekomendācijas atbalsta programmas īstenošanai* katram sadarbības partnerim. *Atbalsta programmas īstenošanas plānā* iekļauti uzdevumi, kurus nepieciešams īstenot tuvāko 3 mēnešu laikā.
- Atbalsta programmu pilnā apjomā saņem bērna vecāki (likumiskie pārstāvji/ aprūpētāji) un pašvaldības sociālais dienests. Izglītības iestādes un citi sadarbības partneri saņem *Rekomendācijas atbalsta programmas īstenošanai* savas kompetences ietvaros.
- Konsultatīvās nodaļas speciālisti nosūta rekomendācijas tai izglītības iestādei, kurā bērns mācās *Atbalsta programmas* sagatavošanas laikā. Ja bērns atbalsta programmas darbības laikā sāk mācības citā izglītības iestādē, Konsultatīvās nodaļas speciālisti aicina vecākus (bērna likumiskos pārstāvjus/aprūpētājus) iepazīstināt izglītības iestādes atbalsta personālu ar sadaļu “Rekomendācijas izglītības iestādei”.
- Atbalsta programmas pielikumā ietvertās *Rekomendācijas* paredzēts īstenot arī pēc atbalsta programmas īstenošanas.
- Atbalsta programmas noslēgumā Konsultatīvās nodaļas speciālisti sazināsies ar atbalsta sniedzējiem, lai kopīgi izvērtētu atbalsta programmas īstenošanu un precizētu rekomendācijas pēc atbalsta programmas.
- Lai izvērtētu sniegto rekomendāciju lietderību, 6 mēnešu laikā pēc atbalsta programmas izstrādāšanas KN speciālisti īstenos atbalsta sniedzēju aptauju.

Atbalsta programmas īstenošanas plāns

<i>[Bērna vārds] uzvedības būtiskākās korigējāmās problēmas un uzvedību ietekmējošie faktori</i>	<i>Uzdevumi</i>	<i>Piezīmes</i>

Rekomendācijas [bērna vārds uzvārds] vecākiem

<i>[Bērna vārds] uzvedības būtiskākās koriģējamās problēmas un uzvedību ietekmējošie faktori</i>	<i>Rekomendācijas</i>	<i>Piezīmes</i>

Rekomendācijas izglītības iestādei

<i>Būtiskākie uzvedību un mācību procesu ietekmējošie faktori</i>	<i>Rekomendācijas</i>	<i>Piezīmes</i>

Rekomendācijas [pilsētas/ novada nosaukums] sociālajam dienestam

<i>Atbalsta programmas izstrādē konstatētās problēmas</i>	<i>Rekomendācijas</i>	<i>Piezīmes</i>

V.Uzvārds 12345678

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija

KONSULTATĪVĀ NODAĻA

Ventpils iela 53, Rīga, LV-1002, tālr. 67359129, fakss 67359151, e-pasts konsultativaiscentrs@bti.gov.lv, www.bti.gov.lv
Rīgā

Rekomendācijas atbalsta programmas Nr. xxx īstenošanai

Atbalsta programma izstrādāta

Bērna vārds, uzvārds (dzimis.12.12.2012)

Konsultācijas datums: __.__.201__

Programmas sagatavošanas datums: __.__.201__

Programmas darbības periods: __.__.201__ - __.__.201__

Bērna vecāku (likumisko pārstāvju) sadarbības partneri atbalsta programmas īstenošanā:

3. _____ domes Sociālais dienests, adrese

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Sociālais darbinieks	Vārds Uzvārds		epasts@epasts.lv

4. _____ skola, adrese

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Direktore	Vārds Uzvārds		epasts@epasts.lv

Konsultatīvās nodaļas speciālisti, kuri konsultēja bērnu un izstrādāja atbalsta programmu:

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Sociālais darbinieks			
Psihologs			
Speciālais pedagogs			
Psihiatrs			
Atkarību profilakses speciālists			

- Atbalsta programma ietver *Atbalsta programmas īstenošanas plānu* un izvērstas *Rekomendācijas atbalsta programmas īstenošanai* katram sadarbības partnerim. *Atbalsta programmas īstenošanas plānā* iekļauti uzdevumi, kurus nepieciešams īstenot tuvāko 3 mēnešu laikā.
- Atbalsta programmu pilnā apjomā saņem bērna vecāki (likumiskie pārstāvji/ aprūpētāji) un pašvaldības sociālais dienests. Izglītības iestādes un citi sadarbības partneri saņem *Rekomendācijas atbalsta programmas īstenošanai* savas kompetences ietvaros.
- Konsultatīvās nodaļas speciālisti nosūta rekomendācijas tai izglītības iestādei, kurā bērns mācās *Atbalsta programmas* sagatavošanas laikā. Ja bērns atbalsta programmas darbības

laikā sāk mācības citā izglītības iestādē, Konsultatīvās nodaļas speciālisti aicina vecākus (bērna likumiskos pārstāvjus/aprūpētājus) iepazīstināt izglītības iestādes atbalsta personālu ar sadaļu “Rekomendācijas izglītības iestādei”.

- Atbalsta programmas pielikumā ietvertās *Rekomendācijas* paredzēts īstenot arī pēc atbalsta programmas īstenošanas.
- Atbalsta programmas noslēgumā Konsultatīvās nodaļas speciālisti sazināsies ar atbalsta sniedzējiem, lai kopīgi izvērtētu atbalsta programmas īstenošanu un precizētu rekomendācijas pēc atbalsta programmas.
- Lai izvērtētu sniegto rekomendāciju lietderību, 6 mēnešu laikā pēc atbalsta programmas izstrādāšanas KN speciālisti īsteno atbalsta sniedzēju aptauju.

Rekomendācijas izglītības iestādei

<i>Būtiskākie uzvedību un mācību procesu ietekmējošie faktori</i>	<i>Rekomendācijas</i>	<i>Piezīmes</i>

V.Uzvārds 12345678

Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija

KONSULTATĪVĀ NODAĻA

Ventpils iela 53, Rīga, LV-1002, tālr. 67359129, fakss 67359151, e-pasts konsultativaiscentrs@bti.gov.lv, www.bti.gov.lv

Rīgā

Atbalsta programma Nr. xxx

Atbalsta programma izstrādāta

Bērna vārds, uzvārds (dzimis.12.12.2012)

Saņemtie dokumenti:

- 1.
- 2.
- 3.

Konsultācijas datums: __.__.201__

Konsultācijas veids:

- klātienes konsultācija
- neklātienes konsultācija
- konsultatīvais atbalsts izglītības iestāžu speciālistiem

Programmas sagatavošanas datums: __.__.201__

Programmas darbības periods: __.__.201__.-__.__.201__

Bērna vecāku (likumisko pārstāvju) sadarbības partneri atbalsta programmas īstenošanā:

5. __domes Sociālais dienests, adrese

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Sociālais darbinieks	Vārds Uzvārds	12345678	epasts@epasts.lv

6. __skola, adrese

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Direktore	Vārds Uzvārds	12345678	epasts@epasts.lv

Konsultatīvās nodaļas speciālisti, kuri sniedza konsultatīvo atbalstu speciālistiem un izstrādāja atbalsta programmu:

Speciālists	Vārds, uzvārds	Tālruna Nr.	E-pasts
Sociālais darbinieks			
Psihologs			

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eiropas Sociālā fonda projekts Nr.9.2.1.3/16/1/001

“Atbalsta sistēmas pilnveide bērniem ar saskarsmes grūtībām, uzvedības traucējumiem un vardarbību ģimenē”

Speciālais pedagogs			
Psihiatrs			
Atkarību profilakses speciālists			

- Atbalsta programma izstrādāta, pamatojoties uz izglītības iestādes sniegto informāciju.
- Atbalsta programma ietver *Atbalsta programmas īstenošanas plānu* un izvērstas *Rekomendācijas atbalsta programmas īstenošanai* katram sadarbības partnerim. *Atbalsta programmas īstenošanas plānā* iekļauti uzdevumi, kurus nepieciešams īstenot tuvāko 3 mēnešu laikā.
- Atbalsta programmas pielikumā ietvertās *Rekomendācijas* paredzēts īstenot arī pēc atbalsta programmas īstenošanas.
- Atbalsta programmas noslēgumā Konsultatīvās nodaļas speciālisti sazināsies ar atbalsta sniedzējiem, lai kopīgi izvērtētu atbalsta programmas īstenošanu un precizētu rekomendācijas pēc atbalsta programmas.
- Lai izvērtētu sniegto rekomendāciju lietderību, 6 mēnešu laikā pēc atbalsta programmas izstrādāšanas KN speciālisti īsteno atbalsta sniedzēju aptauju.

Atbalsta programmas īstenošanas plāns

<i>[Bērna vārds] uzvedības būtiskākās korigējamās problēmas un uzvedību ietekmējošie faktori</i>	<i>Uzdevumi</i>	<i>Piezīmes</i>

Rekomendācijas izglītības iestādei

<i>Būtiskākie uzvedību un mācību procesu ietekmējošie faktori</i>	<i>Rekomendācijas</i>	<i>Piezīmes</i>

V.Uzvārds 12345678

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eiropas Sociālā fonda projekts Nr.9.2.1.3/16/I/001

“Atbalsta sistēmas pilnveide bērniem ar saskarsmes grūtībām, uzvedības traucējumiem un vardarbību ģimenē”